

Dansk Kvindesamfunds Klubtæner i København.

Den første Klubtæner i det ny Aarhundrede havde et meget festligt Præg. Der var Juletræ med mange Lys og Julesang og glad forhaabningsfuld Stemning. Kredsen havde den Ære som Hædersgæst at hilse en kvindelig Videnskabs Dyrker, Fru Kirstine Meyer, f. Bjerrum. I et længere Foredrag udviklede Fru Meyer Videnskabsens nyeste Resultater, vedrørende Luften, dens Tryk og Strømninger. Foredraget, der hørtes med spændt Opmærksomhed og hilsedes med en Ovation, var i sig selv overmaade interessant, og blev det endnu mere ved den ægte, bramfri Maade, hvorpaa det fremførtes. Talerinden tumlede fra Katedret de vanskelige Problemer saa jævnt og ligefremt, som var alt dette kun simpel Børnelærdom, og ingen kunde af hendes beskedne Fremtræden ane, at her stod en af de faa Kvinder, der er blevne hædrede med Universitetets Guldmedalje. Naar Kvindesagen føres frem paa den Maade, vil dens bitreste Modstandere falde til Føje.

Lidt om Kvindelig Læseforening.

Om Kvindelig Læseforening bliver jeg anmodet at „sige noget“. Gerne tager jeg mod „Kvinden og Samfundets“ ærefulde Anmodning. Men hvad kan der være at sige nu med de mange ypperlige, anerkendende Artikler fra Blade og Tidsskrifter i frisk Minde, der bragtes ved Foreningens 25aars Jubilæum og nu ved dens Indflytning i Dyvekes Gaard.

Lad mig da gaa saa langt tilbage som til Foreningens første Tider i Halvfjerdserne. Hvilken af dens Kvistlejligheder Tanken end dvæler ved, saa føler man altid en lys, ideel, frigjort Glæde ved Minderne om Tiden, som tilbragtes her blandt de Aandens Skatte, som intet andet Sted kunde skænkes kundskabssøgende Kvinder. I de Bøger, som der stod saa stive — saa faa — paa Hylderne, pulserede Tankens rige og Verdens brogede Liv, og under Læsningen syntes de smaa Stuer lyse og festlige. Desuden, Kvinder med aandelige Interesser og stærk Villie til at udvide Omraaderne for andre Kvinders Interesser, kom man i Berøring med.

Ved Fru Charlotte Kleins ordnende Omsorg var Foreningen præget til en Medalje uden Revers — hvor klart præget, blev vi maaske først var under Kvindelig Læseforenings senere

store Udvidelse, idet Tønen for ethvert Omraade alt fandtes anslaaet i Foreningens første Grundakkord.

Saa en Aften, saa vi yngre med Interesse og nogen Spænding for første Gang en Dame bestige Katedret for at holde Foredrag. — Foreningens daværende Formand, Frk. Arnesen Kall, som talte om Fru Gyllembourg. En anden Gang var det Frk. Ragnhild Goldschmidt, der spøgende og fint talte om „Maaden at hilse paa“ i de forskellige Lande.

Lidt senere saa jeg for første Gang Frk. Kirstine Frederiksen, da Formand. Hurtigt, livfuldt og væver kom Frk. Frederiksen hen mod mig, der stod ved Stumtjeneren og afviklede alle de Tørklæder og Veste, Overtroen da paabød en at bære om Vinteren. „Om jeg ikke nok kendte Folketingsmand Zahle og kunde skaffe Læseforeningen Fru Zahles Kvindeblad „Fredagen“. Atter en Illustration paa de nøjsomme Kaar. Danmarks eneste Kvindeblad var Fredagsnummeret (Frøjas Dag) af en lille Provindsby fra Midtsjælland, og endda havde Foreningen ikke Raad til at holde dette. Naa, Frankrigs bedste Litteratur saa som Brødrene Goncourts mest berømte Romaner, var der heller ikke Raad til at købe; der abonneredes i en Læsekrede, og Bogen kunde da ligge nogle Uger paa Læsesalen; men oppe paa vor Kvist, nu i Landmandsbanken, læste vi, og i Ungdommens stærke Hukommelse skrev Mestrenes Værker sig ind for bestandig.

Nu er mange Aar gaaede, hvert med sit store, daglige Arbejde udført af de mange Kræfter, som i Aarenes Løb viede sig til Frembringelsen af denne lyse, ideelle Glæde, for den stadig voksende Kreds, som udgør Kv. Læseforening. Vokset er den jo, aldrig i Spring, men jævnt proportionalt tiltagende, indtil den nu tæller ca. 1700 Medlemmer; ejer et Hjemlaans- og Haandbogsbibliotek paa mer end 18000 Bind; har en af Københavns største og hyggeligste Foreningsboliger paa det mest centrale Punkt her i Byen, Amagertorv, med Nutidens praktiske Indretninger, ogsaa et fra Foreningens Begyndelse ønsket og savnet Theværelse. Herfra føres man til den ene Side ind i det store Bibliotek — hvorfra der sidste Aar foretoges over tresindstyve Tusinde Udlaan af Bøger — ind mod Amagertorv føres man gennem Avissal, Konversationsstue og de store Læseværelser, hvor den nyeste Litteratur, nu righoldigt repræsenteret, breder sig paa mange Hylder, til de stille Studereværelser med den nyttige Haandbogsamling. Et udmærket Fristed for de unge studerende, der ved gratis Adgang til Foreningen hurtig lærer at skatte disse Goder. For de særdeles mange Lærerinder, har Foreningen en stadig fornyet Samling af de nyeste

Skolebøger til Udvalg — denne Samling fremkommer ved liberalt ydede Gaver fra Forlæggerne.

Til Samling af alle Kredse afholdes 1 & 2 Foredrag om Maanedens, dels af Videnskabsmænd, dels af Foreningens egne Medlemmer eller Forfatterinder, samt Gæster fra Skandinavien. Senere ved Thebordene samles da altid en livlig Kreds.

At undersøge hvad der læses mest kunde være en taknemlig Opgave, men vilde i denne Opsats føre for vidt; det kan blot bemærkes, at selvfølgelig udlænes Skønlitteraturen mest; men de i videre Forstand litterære Værker er tillige stærkt søgte, ligesaa Historie — f. Eks. A. D. Jørgensen, Taine o. m. a. — Memoirer, Filosofi — Søren Kirkegaard studeres ivrigt, er aldrig „hjemme“ — desuden har Kv. Læseforening en vel forsynet Samling af religiøse Skrifter, ogsaa Afhandlinger, Prædikensamlinger, samt videnskabelige Værker, saa vidt de kan læses af Læfolk.

Naar man fra Skandinavien og fra Udlandet spørger, hvor er det muligt, at en kv. Læseforening kan blomstre saa frodigt, og det nu gennem 28 Aar, medens vi andre ikke kan faa noget lignende i Gang eller dog maa holde os ved 3—400 Medlemmer uden Raad til noget — da kan man vel svare, at det gode Resultat maa være at søge i flere heldigt samvirkende Forhold. Blandt andre i Foreningens Indstiftelse netop da de aandelige Interesser herhjemme genvaktes og modtog stærke Impulser fra Verdenslitteraturen i Begyndelsen af Halvfjerdserne. — Interesser, som styrkedes ved det mægtige Opsving, Udgivelsen af al Litteratur, ikke mindst Blade og Tidsskrifter, har taget, fandt just en god Jordbund i den danske lyse og modtagelige Karakter og Sind. — Saa har Statens tidligt givne aarlige Tilskud været reelt og ideelt set en gavnlig Støtte — og saa for Foreningens Kontinuitet er det en Lykke, at den har haft sin dygtige Forstanderinde, Frk. V. Müller, i alle disse 28 Aar, og at dens Bestyrelsesmedlemmer altid i Aarrækker har været knyttede til Foreningen som Medlemmer. Men dens væsentligste Livsnerve, dens Eksistentsberettigelse maa søges i den Forstaaelse og det Ven-skab, som Kv. Læseforening fandt til alle Tider hos de betydelige Personligheder, ligesaa Stifterinden og Medstiftere til senest indtraadte Medlemmer, som kom indenfor dens Trylle-ring.

Det er at haabe for Foreningen, at den, som Frk. Natalie Zahle skrev ved dens 25aars Jubilæum, „maatte blive uundværlig for enhver dannet Kvinde, formuende eller uformuende“. Dens kulturelle Indflydelse vilde da vise sig at være til Gavn i store Kredse, ikke blot for de enkelte, men for Hjemmene.

Sophie Alberti.

Damernes Kunstflidsforening.

I.

Man har ved alle i de senere Aar afholdte Udstillinger hørt beklage, at den kvindelige Del af vor nationale Kunstindustri staaar tilbage for vore to Søsterlande, særlig Vævningen, og denne Mangel menes for en stor Del at have sin Grund i, at man her har savnet en planmæssig Samvirkning mellem en kvindelig Forening, der i Lighed med „Handarbetets vänner“ spreder Sansen for den kunstnerisk udviklede Haandgørring og gør denne til en Værdikilde for Landet og for det kvindelige Erhverv. Det er ud fra dette Synspunkt, at „Damernes Kunstflidsforening“ vil søge at virke og først og fremmest arbejde for sit Maal ved i Lokalerne, Pilestræde 39, at oprette en Skole med praktisk Uddannelse i Vævning, Kunstbrodering og Hedebo-syning, hvilken sidste er vor eneste nationale Broderkunst; den er i Færd med at tabe sig, men staaar forhaabentlig til at redde. Man vil dernæst, hvis fornøden Tilslutning faas, paabegynde Undervisning i lettere Snedkerarbejde med tilhørende Trædekoration i Maleri og Snitning under en kvindelig Snedkers Ledelse. Hvis disse tre Afdelinger lykkes, er det Meningen efterhaanden at medtage andre Fag som f. Eks. Læderarbejde, Kurveffetning, Bogbinderi og Metalarbejder, og af de herved forarbejdede Sager at skabe en permanent Salgsudstilling, hvor Købere til rimelige Priser vil kunne faa kunstnerisk formede Brugsgenstande dels til Hjemmet, dels til Gaver i Stedet for de mange smagløse Galanterivarer, der nu behersker Markedet. Dog, det er altid en lidt usikker Sag med kort Varsel at skulle skabe et Salgs-marked, særlig for en Skole, og Bestyrelsen betragter det derfor som en Beroligelse for Fremtiden, at den har grundet Haab om af Autoriteterne at faa tilstaaet Tilladelse til en aarlig Bortlodning. For en Tokrone vil man her kunne faa en Chance til at vinde Gobelinvævninger, Bordtæpper, Skærmbrædter o. l., der vil være til Pryd for hvert Hjem. Dertil kommer, at der ved Forarbejdelse af Lotterigevinster gives viderekomne Elever Anledning til at lære at forarbejde store og kunstnerisk smukke Arbejder. Skulde Sagen saa vinde Yndest hos Publikum, er det Meningen at inddrage ikke alene mindre Væveskoler paa Landet men ogsaa privat arbejdende Damer i Foretagendet, saaledes at de forpligter sig til at arbejde efter Skolens Tegninger og Metode. Da imidlertid Begyndelsen altid er vanskelig — og dyr, maa det haabes, at saa mange vil støtte Foretagendet ved at indtræde som Medlemmer, at det bliver en selvskreven Ting for enhver Dame at være Medlem af den Forening, der er stiftet til Værn og Støtte for vor kvindelige Kunstindustri.

Emma Gad.

Dansk Kvindesamfund.

Næste Klubtæner Mandag d. 21. Janr. Kl. 7½ (8): Musikalsk Underholdning, arrangeret af Fru Toussieng.

Den Udstilling af Kvindearbejder fra Pariserudstillingen, som Dansk Kvindesamfund havde tænkt at aabne i sine Lokaler, Nørregade 33, Stuen, førstkomende Søndag d. 20. ds., er af forskellige Grunde udsat til Begyndelsen af Februar.

Kvinden og Samfundet.

Nørregade 33, St.

København K.

Hvad Cirklen er.

Axelline Lund.

Skønt Cirkelens Navn og Virksomhed i de halvfjerde Aar siden Selskabets Stiftelse er bleven godt kendt og udmærket omtalt, kan det dog ikke undre nogen, at mange, særlig udenfor Hovedstaden, stiller det Spørgsmaal: „Hvad er Cirklen?“ Ej heller, at de selskabelige Sammenkomster, der refereres i Pressen, overfor det store Publikum er traadt i Forgrunden og hos dette har fanget Løvens Part af Interessen.

Sammenslutningen har nemlig foruden andre Opgaver, i første Række et dobbelt Formaal, der hvert for sig supplerer hinanden. Cirkelens Plan er at samle kvindelige Forfattere, Skribenter, Journalister, Foredragsholdere, Pianister, Sangere, Skuespillere, Malere og Billedhuggere til personligt Bekendtskab, Samvær og Samarbejde paa de forskellige Arbejdsfelter. Samarbejdet, der giver sig Udslag i Foredrag, Oplæsninger, Koncerter og Udstillinger paa Matinéeer og Soiréer er „Ej blot til Lyst“ men til Gavn og Nytte, idet Nettoindtægten tilskrives og fordeles paa Medlemmernes Sparekonti. Altsaa, Arbejde omsat i Penge! Cirkelens treaarige Beretning, som for første Gang

foreligger trykt, vil kunne give enhver, der interesserer sig for Selskabets Virksomhed, nærmere Oplysninger*). Man vil heraf se, at denne økonomiske Side af Cirkelens Virksomhed ogsaa har sin store Betydning. For at bidrage til Sparekontiernes Vækst gennem Aarenes Løb og skaffe litterært og kunstnerisk interesserede Mænd og Kvinder Lejlighed til at støtte Foretagendet og til i en snævrere Kreds ved enkelte Lejligheder at samles med Litteraturens og Kunstens kvindelige Dyrkere, optager Selskabet ligeledes ifølge Lovene overordentlige Medlemmer mod et Kontingent af enten 100 Kr. engang for alle eller disse betalbare i 2 eller 4 Rater. Fra en Begyndelse af 36 Kr., med hvilken Foretagendet blev startet, er Summen nu i tre Aar vokset til en Kapital af næsten 3000 Kr.

Men foruden dette samlende og økonomiske Arbejde er det Cirkelens Hensigt efterhaanden at virke for Oprettelsen af Legater, udsætte Præmier for Løsningen af litterære og kunstneriske Opgaver, Tilslutning til andre for Kvinder nyttige Samfundsspørgsmaal, for ikke at tale om, at Cirklen gæstfrit aabner sine Døre for tilreisende Kunstfæller.

I Anledning af Forfatterinden,

*) Beretningen udleveres gratis af Cirkelens Præces eller faas ved Henvendelse til Dansk Kvinderaads Centralbureau, Nørreg. 33.

Fru Johanne Schjørrings 25-aarige Jubilæum i 1899 stiftedes det første Legat, stort 300 Kr., hvis Renter betale en livsvarig Friplads med Ret til Hævning ved den lovbefalede Tid. Forfatterinden Frk. Klara Bergsøe og Fru Ragnhild Christmas Dirckink-Holmfeld saavelsom Cirklen selv bortgiver hver en aarlig Friplads. Cirklen er ved sin Præces repræsenteret i „De danske Kvindeforeningers Valgretsudvalg“ og ved 2 Medlemmer i „Dansk Kvinderaad“. Sangerinden Fru Nina Grieg er Æresmedlem og adskillige svenske, norske og finske Forfatterinder og Kunstnerinder har i den forløbne Tid glædet Selskabet med deres Nærværelse.

Saa vanskeligt det end vilde være at rede de Traade, der slynger sig Spind i stedse videre Kredse blandt Medlemmerne af det Samfund, der i Følge Lovene kan komme ind i Cirklen, er det forlængst en Kendsgerning, hvor megen Glæde og Nytte Sammenslutningen allerede i de faa Aar har skabt. Solidaritetsfølelsen, som i saa høj Grad trængte til at fæstnes blandt Kvinder, Ansvarsfølelsen af at gøre Standen Ære, det mere indgaaende Kendskab til hinandens Evner og disses Rækkevidde, den fælles Glæde over den Enkeltes Resultater, alle disse Egenskaber udvikles og kommer langt mere til sin Ret.

(Fortsættes).